

“Erken yaşta empatiyle tanışmak kalıcı çözümler için önemli”

Ad - Soyad

Burak Ülmant

Meslek

Başka Bir Okul Mümkün Derneği
Kurucusu, Eğitmen & Ashoka Fellow

Kendinizi hangi sosyal sorunun çözümüne adanmışsınız?

Erken çocukluk ve ilkokul çağındaki çocukların sosyal duygusal becerileri edinmesi

Ashoka ile ne zaman tanıştınız?

Bodrum'da açtığımız ilk BBOM ilkokulu Mutlu Keçi'nin fark yaratan okul seçilmesi sürecinde tanıştık.

Empati sizce nedir? Neden çok önemli?

Hem kendi öz benliğimizle hem de çevremizle kurduğumuz ilişkilerde bir arada yaşama hizmet eden ve yaşamlarımızı zenginleştiren bir dünya yaratmak mümkün. Bizce bunun için önce kendi duygu ve ihtiyaçlarımızla kurduğumuz bağlantıyı güçlendirmeli ardından karşımızdaki kişinin duygu ve ihtiyaçlarını anlamaya odaklanmalıyız. Biz böyle bir perspektiften empatiyi; hem kendimizin hem de karşımızdakinin duygu ve ihtiyaçlarını anlamaya çalışmak, karşımızdaki kişiyi tam mevcudiyetle dinleyerek onun kendi gerçekliğini tahmin etmeye çalışmak olarak tanımlıyoruz. Başka Bir Okul Mümkün (BBOM) olarak eğitim alanında katılımcı ve barışçıl öğrenme toplulukları oluşturmak ve desteklemek yolunda empatik ilişkiler kurmanın önemini biliyor ve bu farkındalıkla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yaşadığımız dünyada, çevremizde aksayan şeyleri kalıcı bir şekilde değiştirmek için neye ihtiyaç var?

Yaşadığımız dünyada her zaman bir şeyleri farklı yapmaya, değiştirmeye, dönüştürmeye ve ilerletmeye ihtiyaç duyacağız. Her gün birbirinden farklı durumlarla karşılaşmamız ve çeşitli seçimler yapmak durumunda kalmamız kaçınılmaz. Böyle zamanlarda yaşamlarımızı zenginleştirecek farkında seçimler yapmanın dünyamız ve hatta üzerinde yaşayan tüm canlılar için önemli olduğuna inanıyoruz. Kurduğumuz empatik ilişkiler duygu ve ihtiyaçlardan köklenerek karşılıklı saygı ve anlayış zeminine yayılan toplumsal bir etkiye sahip olacaktır. Bunun da bireyden başlayarak topluma yayılan faydayı gözettiğimiz seçimler yapmamızı sağlayacağını düşünüyoruz. Bu bağlamda özellikle eğitim ortamlarında erken yaşlardan itibaren empati kültürünü yaygınlaşmasını sağlamak oldukça önemli.

“Sadece iş anlamında değil sosyal ve psikolojik olarak da Ashoka'nın desteğini aldım, bir yuva gibi.”

Çocuklarda empati duygusu nasıl geliştirilebilir?

Öncelikle bu gelişim için hem fiziksel hem de duygusal güvenliğin sağlandığı, sağlanmaya çalışıldığı bir ortama ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Empati becerisi ilişki içerisinde, deneyimle gelişiyor. Bu nedenle empati becerisini geliştirmek için etkinlik yapmayı değil, birlikte yaşama deneyimini arttırmak önemli. Bu deneyim alanını yaratmak için duygu ve ihtiyaç okuryazarlığı üzerine çalışmak iyi bir başlangıç noktası.

Empatiyle tanıştıklarında nasıl tepki veriyorlar? Sizi etkileyen örnekler var mı?

Aslında buna tek bir cevap vermek zor. Elbette bir öğrenme sürecinde yaşanacak tüm farklılıklar burada da yaşanıyor. Bununla birlikte, bu konunun içeriği gereği, her bir farklılık birlikte yaşam deneyimi içerisinde empatinin gelişmesine hizmet ediyor. Empati üzerine çocuklarla bir süre çalıştıktan sonra birinci sınıftan bir çocuk, “Empati sence nedir?” sorusuna “ Bence kalbin bir kulağı olması gibi bir şeydir.” şeklinde cevap vermişti, bizim için etkileyiciydi.

Türkiye’de toplumsal barışın inşasında empatinin rolü nedir?

Bizce her bireyin taşıdığı biricik potansiyelini ortaya çıkarmasında huzur ve güven ortamının etkisi oldukça önemli. Günlük yaşamlarımızın akışını ve bireylerin esenliğini derinden etkileyen anlaşmazlıkların yapıcı bir şekilde çözümlenmesinde empatinin rolü oldukça büyük. Empati, böyle durumlarda karşılaşan herkes için kendinin ve karşıdakinin duygu ve ihtiyaçlarını anlamamanın anahtarı. Bireylerin kendini ifade etmesi için alan ve zaman tanıyarak bir arada yaşama katkı sağlıyor. Bu nedenle biz empatik ilişkiler kurma ve geliştirmenin toplumsal barışın inşasında önemli rol oynayacağını düşünüyoruz.

Siz BBOM olarak çalışmalarında empati becerisini nasıl destekliyorsunuz?

Dernek olarak kendi çalışma biçimimizi, empatiyi yaşamaya göre düzenliyoruz. Bizim için çocuk ve öğretmenlere aktardığımız değil, öncelikle bu yola çıkanlar olarak yaşamaya niyet ettiğimiz bir beceri. Vizyonumuz olan katılımcı ve barışçıl öğrenme ortamlarının da harcı, yatay keseni gibi düşünebiliriz. Bunun için birbirimizle bağlantı ve ifadeye alan açan rutinlerden ve şiddetsiz iletişim, onarıcı adalet, derin demokrasi gibi araçlardan çokça besleniyoruz.

